

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 650
Αριθμ. Πρωτ. Αίτησ. Κατ. Εγγράφων: 120
Ημερομ. Κατάθεσης: 22/10/2026

Αθήνα, 22 Οκτωβρίου 2026

ΕΡΩΤΗΣΗ - ΑΚΕ

Προς: τον Υπουργό Εσωτερικών

Θέμα: Νόμος 3838/10. 17 χρόνια μετά. Η λειτουργία των υπηρεσιών ιθαγένειας, οι χρόνοι διεκπεραίωσης, η στελέχωση και η τήρηση των νόμιμων προθεσμιών

Ο ν. 3838/2010 αποτέλεσε την πιο εμβληματική θεσμική παρέμβαση στο δίκαιο της ελληνικής ιθαγένειας, μεταξύ άλλων, ως προς την κτήση ιθαγένειας από παιδιά μεταναστών που γεννήθηκαν ή μεγάλωσαν στην Ελλάδα αλλά και την εγκαθίδρυση δίκαιου συστήματος για την πολιτογράφηση ενήλικων αλλογενών.

Σήμερα, 17 περίπου χρόνια μετά την θέση του σε διαβούλευση και τις περιπέτειες της πρώτης περιόδου εφαρμογής του, είναι σχεδόν ομόφωνα αποδεκτό πως απάντησε με τον καλύτερο και πιο δίκαιο τρόπο στις ανάγκες παιδιών και νέων που γεννήθηκαν ή μεγάλωσαν στην Ελλάδα. Παρά το γεγονός της αποδοχής και της πολιτικοκοινωνικής ανθεκτικότητας των διατάξεων για την ιθαγένεια υπάρχει δυσανάλογη στελεχιακή υποστήριξη των αρμόδιων υπηρεσιών.

Σημαντικό διοικητικό ορόσημο αποτέλεσε ο ν. 4555/2018, με τον οποίο θεσμοθετήθηκε η μεταφορά των αρμόδιων οργανικών μονάδων ιθαγένειας από τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις στο Υπουργείο Εσωτερικών. Ακολούθησε ο ν. 4735/2020, με τη δημιουργία ειδικών Περιφερειακών Διευθύνσεων για τις υποθέσεις των άρθρων 1Α και 1Β σε Αττική και Κεντρική Μακεδονία. Το ίδιο το Υπουργείο παρουσίασε τις νέες δομές και τις νέες θέσεις ως παρέμβαση για την αντιμετώπιση του μακροχρόνιου προβλήματος των καθυστερήσεων.

Με μια απλή περιήγηση στην ιστοσελίδα της Διαύγειας αποκαλύπτεται πως η ταχύτητα έκδοσης αποφάσεων για την ιθαγένεια, στις περισσότερες περιπτώσεις, χαρακτηρίζεται από ενοχλητική ανομοιογένεια. Η ίδια διαδικασία για τις περιπτώσεις των άρθρων 1 Α και 1Β ΚΕΙ μπορεί να διαρκεί από λίγους μήνες μέχρι πολλά χρόνια ανάλογα με την περιφερειακή υπηρεσία που είναι αρμόδια. Υπό αυτό το πρίσμα, η έννοια της επίσπευσης εξέτασης αιτημάτων δεν συσχετίζεται με τις προθεσμίες που τίθενται από τη νομοθεσία αλλά με την παραβίαση της χρονικής σειράς εξέτασης αιτημάτων τα οποία στη συντριπτική τους πλειονότητα δεν έχουν εξεταστεί εντός της νόμιμης προθεσμίας.

Η έκδοση εγκυκλίου για την οργάνωση των επισπεύσεων δεν αποτελεί λύση του γενικευμένου προβλήματος των καθυστερήσεων. Το Υπουργείο αναγνωρίζει τέσσερις διαφορετικές κατηγορίες λόγων επίσπευσης (υγείας, φοίτησης, επαγγελματικούς, ανθρωπιστικούς) που χαρακτηρίζει ενδεικτικές. Η γενικότητα των προϋποθέσεων καθώς και το ανέλεγκτο της τελικής απόφασης του γενικού γραμματέα δημιουργούν έντονη καχυποψία για εξυπηρέτηση εξαιρετικών πελατειακών σχέσεων παρά των εξαιρετικών αναγκών των αιτούντων/αιτουσών.

Επιπροσθέτως, στις δυο κυβερνητικές θητείες της Νέας Δημοκρατίας, παρατηρήθηκε αλλαγή της αντιμετώπισης του θεσμού της τιμητικής πολιτογράφησης που από μια εξαιρετική διαδικασία κατέληξε σε έναν εναλλακτικό τρόπο πολιτογράφησης χωρίς διαφάνεια και λογοδοσία. Ενδεικτικό είναι το γεγονός πως η πλειονότητα των τιμητικών πολιτογραφήσεων δεν συνοδεύτηκε από κάποια εκδήλωση απόδοσης τιμής αλλά ούτε καν από ένα απλό δελτίο τύπου.

Τέλος, με τις αποφάσεις **715/2026 και 717/2026 το Δ' Τμήμα του ΣτΕ αποδόμησε την κεντρική επιλογή προηγούμενης ηγεσίας του ΥΠΕΣ να θέσει εισοδηματικά όρια για την πολιτογράφηση** η μη επίτευξη των οποίων οδηγεί αυτομάτως σε απόρριψη της αίτησης πολιτογράφησης. Αντίθετα, κρίθηκε (σύμφωνα και με το πνεύμα των διατάξεων του νόμου 3838/10 πως το ετήσιο εισόδημα μπορεί να συνεκτιμάται ως ένα από τα τεκμήρια οικονομικής ένταξης, αλλά δεν μπορεί να λειτουργεί ως αυτοτελές και απόλυτο ελάχιστο όριο. Η έκδοση της εγκυκλίου με θέμα: «Οδηγίες για τον τρόπο αξιολόγησης της οικονομικής ένταξης των αλλοδαπών σύμφωνα με τις αποφάσεις αριθ.717/2026 και 715/2026 του Συμβουλίου της Επικρατείας», είναι ένα βήμα προς τη συμμόρφωση που παραμένει ημιτελές αφού δεν απαντά στο ζήτημα των απορρίψεων που έχουν ήδη συντελεστεί.

Με βάση τα παραπάνω, ερωτάται ο κ. Υπουργός:

1. Ποιος είναι σήμερα ο αριθμός των εκκρεμών αιτήσεων κτήσης ελληνικής ιθαγένειας, ανά νομική βάση και ανά Περιφερειακή Διεύθυνση Ιθαγένειας, και ποιος είναι ο μέσος και διάμεσος χρόνος από την υποβολή της αίτησης έως την ολοκλήρωση της διαδικασίας;

2. Σε πόσες και σε ποιο ποσοστό των υποθέσεων τηρούνται οι προβλεπόμενες από τον νόμο προθεσμίες και σε πόσες αυτές υπερβαίνονται;

Παρακαλείται το Υπουργείο να παρουσιάσει τα στοιχεία ανά κατηγορία και υπηρεσία, καθώς και τον αριθμό των υποθέσεων που έχουν υπερβεί τη νόμιμη προθεσμία: έως 1 έτος, από 1 έως 3 έτη, από 3 έως 5 έτη, άνω των 5 ετών.

3. Πώς εξηγεί το Υπουργείο τις σημαντικές αποκλίσεις στους χρόνους διεκπεραίωσης μεταξύ Περιφερειακών Διευθύνσεων Ιθαγένειας για διαδικασίες με την ίδια νομική βάση και ποιες συγκεκριμένες παρεμβάσεις έχουν γίνει ή πρόκειται να γίνουν για την εξάλειψη αυτών των αποκλίσεων;

4. Πόσοι υπάλληλοι υπηρετούσαν στις υπηρεσίες ιθαγένειας πριν από τη μεταφορά τους στο Υπουργείο Εσωτερικών από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση και πόσοι υπηρετούν σήμερα, ανά Περιφερειακή Διεύθυνση και ανά οργανική μονάδα;

Πώς αξιολογεί το Υπουργείο τη σχέση μεταξύ στελέχωσης και χρόνου διεκπεραίωσης;

5. Πόσες αιτήσεις εξέτασης/κήσης ελληνικής ιθαγένειας έχουν εξεταστεί με διαδικασία επίσπευσης κατά την τελευταία πενταετία και για ποιους λόγους;

Ποιος είναι ο αριθμός εγκεκριμένων αιτημάτων ανά κατηγορία λόγων επίσπευσης και ποιος ο αριθμός εκείνων που απορρίφθηκαν;

6. Ποια συγκεκριμένα μέτρα έχει λάβει το Υπουργείο για την συμμόρφωση των υπηρεσιών ιθαγένειας με τις αποφάσεις 715/2026 και 717/2026 του Δ' Τμήματος του ΣτΕ σχετικά με τη συνεκτίμηση του εισοδήματος κατά την πολιτογράφηση;

7.Πόσες αιτήσεις έχουν απορριφθεί από το 2021 μέχρι σήμερα με βασικό ή αποκλειστικό λόγο τη μη επίτευξη του προβλεπόμενου εισοδηματικού ορίου; Πώς προτίθεται το Υπουργείο να αντιμετωπίσει τις περιπτώσεις αυτές μετά τις αποφάσεις του ΣτΕ;

ΑΙΤΗΣΗ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

Παρακαλείται ο κ. Υπουργός να καταθέσει στη Βουλή:

Στοιχεία για τη στελέχωση των υπηρεσιών ιθαγένειας για το 2018, το 2019 και σήμερα, ανά υπηρεσία, με οργανικές (καλυμμένες, κενές και πραγματικά υπηρετούμενες) θέσεις.

Αναλυτικά στατιστικά στοιχεία ανά Περιφερειακή Διεύθυνση για τις αιτήσεις, τις αποφάσεις και τις εκκρεμότητες των άρθρων 1Α και 1Β, από το 2019 έως σήμερα.

Τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία χρόνου διεκπεραίωσης ανά υπηρεσία και κατηγορία διαδικασίας, καθώς και τυχόν εσωτερικούς πίνακες παρακολούθησης του χρόνου εξέτασης.

Στοιχεία για τις επισπεύσεις από το 2021 έως σήμερα, ανά έτος, υπηρεσία, νομική βάση και λόγο επίσπευσης, καθώς και τις σχετικές εγκρίσεις/αποφάσεις, με απαλοιφή προσωπικών δεδομένων.

Πίνακας διαχρονικών τιμητικών πολιτογραφήσεων, σύμφωνα με τα αρχεία του Υπουργείου, στον οποίο να αναφέρονται: το έτος, η πράξη/Προεδρικό Διάταγμα, η ιδιότητα ή η δημόσια γνωστή δραστηριότητα του τιμώμενου προσώπου, η ειδική αιτιολογία που θεμελιώνει την εξαιρετική υπηρεσία ή το εξαιρετικό συμφέρον, εάν πραγματοποιήθηκε τελετή ή άλλη δημόσια διαδικασία απόδοσης της τιμής και εάν εκδόθηκε σχετικό δελτίο Τύπου.

Οι ερωτώντες και αιτούντες Βουλευτές

Γιαννακοπούλου Κωνσταντίνα (Νάντια)

Δουδωνής Παναγιώτης

Αυλωνίτης Αλέξανδρος

Λιακούλη Ευαγγελία

Μάντζος Δημήτριος

Μουλκιώτης Γεώργιος

Πάνας Απόστολος

Παπανδρέου Γεώργιος

Χρηστίδης Παύλος